

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГЕОГРАФІЯ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ЛЮДСТВА»

Компонента освітньої програми – *вибіркова* (5 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Географія
Спеціальність	106 Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Ячнюк Марина Олександрівна, к.геогр. н., доц. https://ecogeo.chnu.edu.ua/spivrobitnyky/profesorsko-vykladatskyi-sklad/yachniuk-maryna-oleksandrivna/
Контактний тел.	+380505166185
E-mail:	m.yachniuk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4130
Консультації	Вівторок 14:30-15:30

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальність вивчення глобальних проблем людства зумовлена: а) світовими інтеграційними процесами; б) неконтрольованим збільшенням кількості населення планети на фоні регіональних демографічних диспропорцій розвитку (депопуляція, старіння / високий рівень природного приросту й дитячої та материнської смертності, низька тривалість життя; міграційні потоки; біженці; псевдоурбанізація); в) загостренням продовольчої проблеми (голод, переїдання, незбалансоване харчування); г) вичерпністю сировинних та енергетичних ресурсів і пошуком нових видів сировини й альтернативних джерел палива та енергії; г) погіршенням стану здоров'я населення (епідемія ВІЛ/СНІДу, хвороби цивілізації); г) зростанням рівня агресії у світі на фоні високого рівня мілітаризації глобальних і регіональних держав (загроза початку III світової війни, гібридні й інформаційні війни, тероризм); д) подоланням диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів та держав (Північ–Південь); е) викликами соціальних негараздів (злочинність, наркоманія, on-line залежність тощо); є) необхідністю впровадження на глобальному рівні засад демократії та сталого розвитку (формування глобального уряду, гнучке ІТ-урядування та управління, функціонування міжнародних організацій, подолання проблем змін клімату та забруднення сфер Землі); ж) формуванням глобального інформаційного суспільства (створення кіберпростору, подальший розвиток Internet, гарантування захисту державної та особистої інформації (секюритизація кіберпростору)); з) новими здобутками науки (ГМО-продукти, клонування, генна медицина, 3D-принтери, розумні машини (mind-hard) та розумне програмне забезпечення (mind-sofT) на фоні зростання функціональної та абсолютної неграмотності; и) прагненням конструктивного освоєння Світового океану, Антарктиди, навколоземного та позасонячного простору; і)

гарантуванням усебічної безпеки людству та забезпеченням подальшого його прогресивного розвитку тощо.

Мета навчальної дисципліни: закласти основи з теорії та практики сучасних тенденцій розвитку географії глобальних проблем людства у тісному зв'язку з еволюцією продуктивних сил, перебудови виробничих відносин в світовому масштабі та процесом глобалізації.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Глобалізація. Глобальні проблеми та їх класифікація	
Тема 1	Глобалізація як феномен сучасності. Поняття та сутність глобалізації.
Тема 2	Поняття, причини виникнення глобальних проблем.
Тема 3	Характеристика глобальних проблем людства.
Тема 4	Глобальні проблеми, що виникають при взаємодії природи та суспільства (сировинна, енергетична, продовольча, екологічна).
Тема 5	Глобальні проблеми, що виникають у процесі суспільних взаємовідносин (подолання відсталості країн, що розвиваються, проблема війни і миру, тероризм).
Тема 6	Глобальні проблеми, що виникають унаслідок розвитку людини (демографічна, соціальна)
МОДУЛЬ 2. Практичне вирішення основних глобальних проблем людства	
Тема 8	Способи розв'язання глобальних проблем.
Тема 9	Глобальні економічні проблеми
Тема 10	Проблеми миру та роззброєння
Тема 11	Вплив стрімкого розвитку науки і техніки на суспільство
Тема 12	Характеристика багатовимірності процесу глобальних змін.
Тема 13	Взаємозв'язок глобальних проблем.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: реферати, тези доповідей, статті, презентації результатів виконання практичних завдань, презентація творчих завдань.

Підсумковий контроль – іспит.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://geo.chnu.edu.ua/media/4bhfypb1/etychnyy-kodeks-chemnivetskoho-natsionalnoho-universytetu-shvalenyy-vchenoyu-radoyu-23122019-compressed.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://geo.chnu.edu.ua/media/jg4jcp3g/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Герасіна Л.М., Погрібна В.Л., Поліщук І.О. Глобальні проблеми. Політологічний енциклопедичний словник / за ред. М.П. Требіна. Харків : Право, 2015. 816 с.
2. Глобальні проблеми світу. Атлас. Київ : ДНВ «Картографія», 2009. 144 с.
3. Глобальні зміни світу - 2025: доповідь Національної розвідувальної ради США: [пер. з англ.]. Львів : Літопис, 2010. 188 с.
4. Білорус О.Г., Пахомов Ю.М., Гузенко І.Ю. Глобальний конкурентний простір: монографія. Київ : Міжнар. ін.-т глобалістики, 2007. 680 с.
5. Ляшенко Д.О. Глобальні проблеми сучасності. *Географія та основи економіки в школі*. Київ, 2004. №2. С. 25-29.
6. Ляшенко Д.О. Глобальні проблеми сучасності та їх можливий прояв в Україні // *Український географічний журнал*. Київ. 2002. №3. С. 63-68.
7. Олійник Я.Б. Глобальні проблеми людства: контексти виникнення. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. Київ. 2006. № 38. С. 3-4.
8. Сиротенко А. Глобальні проблеми людства. *Географія та основи економіки в школі*. Київ. 2002. № 1. С. 11-16.
9. Фідря Н. Глобальні проблеми людства та ідея сталого розвитку суспільства. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. Київ. 2005. № 33. С. 17-23.

Детальна інформація щодо вивчення курсу

«Географія глобальних проблем людства»

висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

(http://www.geoukr.chnu.edu.ua/res//geoukr/geo_mag/RP%20Geogr_glob_problem_2024.pdf)